

Äldreomsorg och personal

De äldre i Sverige har lagt grunden för vårt välfärdssamhälle och har rätt att känna trygghet inför ålderdomen. I ett Sverige där invånarna blir allt friskare, lever längre och får fler friska år ska alla äldre ha rätt till ett tryggt boende och en vardag med hög livskvalitet och självständighet. Tack vare en stark välfärd är medellivslängden idag hög och andelen som blir mer än 100 år ökar. Bara de kommande tio åren beräknas antalet äldre över 80 år öka med 40 procent. Det är en grupp som förtjänar en bra omsorg och goda levnadsvillkor.

Omsorgen om äldre har kraftfullt försämrats de senaste åren bland annat genom att andra partier sänkt skatterna, minskat det ekonomiska stödet till verksamheterna och gett fler vinstdrivande företag möjligheter att driva äldreomsorg. I ädelreformens spår har antalet platser på särskilt boende minskat år för år, och allt fler äldre bor hemma och har hemtjänst. Ibland sker det frivilligt, men många är vittnesmålen om att det är svårt att idag få rätt till en plats på äldreboende. Så ska det inte vara, rätten till plats på äldreboende behöver stärkas.

Några av våra viktigaste förslag

Rätt till ett tryggt boende

Många äldre i vår stad bor i otillgängliga lägenheter utan hiss. Många av dem är ensamstående och blir socialt isolerade. Vi vill göra en tillgänglighetsinventering av bostadsbeståndet, som visar vilka möjligheter som finns samt var förbättringar, såsom hissinstallation, behöver göras. Med den vetskapen kan vi planera för och möta de behov som finns i staden.

Stora effektiviseringskrav i den borgerliga budgeten har tvingat fram en mer restriktiv biståndsbedömning som gör att behoven hos de äldre inte tillgodoses. Andelen avslag på ansökningar till vård- och omsorgsboenden har ökat under året trots uttalade löften om det motsatta. För att tillgodose behovet av ett tryggt och tillgängligt boende med social gemenskap för äldre utan stora hälso- och sjukvårdsbehov kommer stadens arbete med att bygga ut antalet seniorboenden att fortsätta. Målet är att tillförsäkra den enskilde ett tryggt boende oavsett var man bor i staden. Äldrenämnden ska utreda behovet av seniorbostäder med målsättningen att kunna införa en seniorbostadsbostadsgaranti för alla över 65 år senast år 2030.

Stadens boendeplan ska ligga till grund för efterföljande års markanvisningar med en målsättning till år 2040 på minst 12 600 bostäder för äldre, varav 5000 seniorbostäder, 2 600 vård- och omsorgsbostäder och 5 000 hyresrätter som är tillgänglighetsanpassade för äldre i ordinarie bestånd.

Förbättra äldres hälsa och välmående

Många äldre lider av ensamhet och social isolering, vilket staden behöver arbeta för att motverka. Att vara ofrivilligt ensam är inte bara besvärligt eller till och med fruktansvärt för den enskilde, det kan också leda till fysiska och psykiska följsjukdomar för den drabbade. Och vice versa, fysiska sjukdomar och psykisk ohälsa kan leda till ofrivillig ensamhet. Det

saknas en övergripande styrning och samordning av stadens förebyggande och uppsökande verksamhet. Äldreomsorgen måste ges förutsättningar att tillgodose de äldres sociala behov, oavsett om det är i den enskildes eget hem eller på ett särskilt boende. Därför ska alla stadsdelsnämnder ha ett systematiskt förebyggande och uppsökande arbete för att säkerställa att rätt målgrupp nås och att verksamheten motsvarar de individuella behoven.

Måltiden för den äldre ska vara en lustfylld upplevelse. Under några år har de blågröna avsatt pengar till Matlyftet, med målet att ge äldre bättre måltidsupplevelser och att motverka ofrivillig ensamhet. Vi vill istället satsa på att utse måltidsombud inom varje enhet inom hemtjänsten och på särskilda boenden för att verka mer långsiktigt. Dietisterna ska, tillsammans med måltidsombuden, kompetensutveckla omsorgspersonalen i kostfrågor. Denna eskaleringsmetod har en långsiktig effekt i verksamheterna.

Vi kan utveckla förenklad biståndsbedömning för att ge äldre serviceinsatser och satsar därför på uppstart av förenklat beslutsfattande inom hemtjänsten för att äldre ska få större inflytande

För att utskrivningen från slutenvården ska fungera och ingen ska falla mellan stolarna satsar vi på tryggt mottagande och fler korttidsplatser. Ingen ska vara kvar på sjukhus längre än nödvändigt och ingen ska komma hem till sin bostad utan att få den hjälp som krävs hemma. Om du frågar den äldre vad som är viktigast för kvaliteten så hamnar personalen högst. Trygga heltidsanställningar, med möjlighet att stanna hemma när man börjar bli sjuk, rimliga arbetsscheman, fler kollegor och en ökad grundbemanning som ger tid för de äldre behövs nu mer än någonsin.

Personal

Under 1980-talet hade personalen inom hemtjänsten fyra boende per pass. Idag kan motsvarande siffra ofta vara tolv boende per pass (Kommunal menar att så många som 25 personer kan besöka en hemtjänstmottagare på en 14-dagarsperiod). Det innebär inte enbart att personalen sliter ut sig, utan bidrar också till en stor otrygghet hos den enskilde. Den enskilde förtjänar att veta vem det är som kliver över hemmets tröskel.

Under pandemin har smittan varit större på boenden med högre andel timanställda och information om bland annat ändrade rutiner har visat sig vara svår att få ut till den personalen. De har gått mellan boenden och avdelningar, eftersom de arbetar från dag till dag där det behövs. Det har varit svårt att upprätthålla kohortvård pga. för lite personal.

För att vi ska klara kompetensförsörjningen och bidra till att framförallt kvinnor kan försörja sig ett helt arbetsliv behöver vi skapa hållbara förutsättningar för att arbeta inom äldreomsorgen. Chefer inom äldreomsorgen har inte sällan ansvar för 50 medarbetare, vilket är ohållbart. Vi vill arbeta för ett mer närvarande ledarskap med max 25 medarbetare per chef.

Tryggare anställningar för personalen gör att man vågar anmäla missförhållanden i verksamheten. Man har också helt andra möjligheter att stanna hemma när man är sjuk, något som under pandemin varit extra viktigt. Arbetar man som timanställd kan man inte vara för besvärlig, för då riskerar man att inte bli inringad igen.

Övriga förslag

- Grundbemanningen inom äldreomsorgen ska öka, 90 procent av tjänsterna ska vara på heltid samt i form av tillsvidareanställning, 50 mnkr
- Staden ska inte ha några ofrivilligt deltidsanställda.
- Bemanningenheter med fastanställd heltidspersonal ska finnas i alla stadsdelar, 24 mnkr
- En handlingsplan för att förbättra omsorgsarbetarnas arbetssituation ska tas fram, med syfte att skapa förutsättningar för ett hållbart arbetsliv, med ett större handlingsutrymme för personalen och mer tid med den enskilde.
- En översyn av ledarskapet ska göras med det långsiktiga målet att antalet medarbetare per chef ska vara max 25 personer, 12 mnkr (På äldrenämnden finns 2 mnkr för Översyn av anställningsvillkor och chefsskap i äldreomsorgen)
- Som ett ytterligare led i arbetet för ett hållbart arbetsliv, samt för att stärka Stockholms stad som en attraktiv arbetsgivare, ska staden erbjuda de anställda inom kommunal hemtjänst och vård- och omsorgsboende arbetsskor, 5 mnkr
- Tydligare riktlinjer för när AVA-anställningar får användas.
- Ökad medicinsk kompetens inom äldreomsorgen, 14 mnkr
- Fler korttidsplatser, 9 mnkr
- Kommunstyrelsen och äldrenämnden ska i samarbete med Region Stockholm initiera ett arbete för att säkerställa en bättre fungerande sammanhållen journalföring, 2 mnkr
- Staden ska utreda behovet av seniorbostäder med målsättningen att kunna införa en seniorbostadsbostadsgaranti för alla över 65 år senast år 2030.
- Vi vill skyndsamt utreda hur personaldimensionering kan införas för att säkerställa att det finns tillräckligt med personal på våra särskilda boenden som motsvarar den enskildes behov, för att höja kvaliteten, ge personalen bättre arbetsförhållanden och öka patientsäkerheten.
- Fler arbetsterapeuter, äldreкураторer, fysioterapeuter och dietister ska vara tillgängliga för den enskilde för att stärka det rehabiliterande arbetet.
- Rätten till sociala aktiviteter och utevistelse ska stärkas med hjälp av en högre grundbemanning och en schemaläggning som fungerar.
- Staden ska införa en sanktion för de utförare som inte når kontinuitetsmålen.
- Staden ska verka för att förhandlingarna om kommunaliserad hemsjukvård återupptas.
- Staden ska säkerställa en mer generös och rättssäker biståndsbedömning.
- Tryggt mottagande ska ges rätt förutsättningar för att kunna möta de faktiska behov som finns i hela staden.
- Staden ska utvärdera och trygga tillgången på skyddsutrustning.
- Som ett ytterligare led i arbetet för ett hållbart arbetsliv, samt för att stärka Stockholms stad som en attraktiv arbetsgivare, ska staden erbjuda de anställda inom hemtjänst, vård- och omsorgsboende samt förskola arbetsskor.

Kontrast mot borgerliga förslaget

- De skriver om trygga anställningar och minskad användning av timavlönade, men ingenting om hur de ska nå dit. Inte ett ord om heltid. Däremot vill de nu ha något liknande våra bemanningenheter, vilket är ett litet bevis på att de tagit till sig något

från vad vi alltid sagt om personalens vikt för kvaliteten inom äldreomsorgen. Vi har dock att det ska införas, de har ett utredningsuppdrag.

- De har fortfarande kvar planeringsinriktningen om att 50 procent av boendena ska ha kommunalt huvudmannaskap, vilket vi vill ska återgå till den tidigare 60/40-principen. Som det är nu räknar de bekymmerslöst med att 1 600 platser, motsvarande 20 boenden, kommer att tillkomma genom privat nyetablering. I dagsläget finns sju av staden kända privata projekt där planering pågår. Övriga platser förutsätts i boendeplanen framför allt tillkomma under andra halvan av 2030-talet. Det är ett alltför ansvarslost och bekymmersfritt antagande att hoppas att privata företag kommer att bygga och driva äldreboenden i denna nu föreslagna utsträckning.